

**ГЛАСЪТ НА УЯЗВИМОСТТА
СТАНА ПУБЛИЧЕН ЧРЕЗ ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ
СЪБИТИЯ В ПЕТТЕ ПИЛОТНИ ОБЛАСТИ**

ПРОЕКТЪТ

Аналитична перспектива

Може ли да се улови автентичния глас на уязвимите лица, така че да се подобри информираността на общността от специалисти, работещи с деца и с течение на времето да се привлече вниманието към проблеми, които имат местно или национално значение?

Разработихме и тествахме удобен за ползване инструмент и след като видяхме появата на теми и модели смятаме, че той е обещаващ. Практиците и институциите реагираха положително.

Професионална осведоменост

Може ли изслушването на лични истории, разказвани от потребителите, да окаже значимо въздействие върху информираността на доставчиците на социални услуги за деца и семейства и да доведе до коригиране на работните практики?

Проектът показва, че това може да се случи. Професионалистите споделят, че са се променили.

Лично благополучие

Може ли споделянето на истории в безопасна и сигурна среда да допринесе за благосъстоянието на разказвачите?

Проектът показва убедително, че това може да стане. Разказвачите на истории се усещат част от нещо по-голямо от тях самите. Те са признати, чути и се чувстват комфортно.

Овластяване

Води ли разказването на истории до трансформация у разказвачите по отношение на осъзнаването на споделените възможности?

Станахме свидетели на създаването на групови разкази и на желанието нещо да се случи.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ СЪБИТИЯ ПО ПРОЕКТА

График

Дата	Град	Място на събитието
27 юни	Пловдив	Пловдивски културен институт
28 юни	София	Зала „Плюс това“
29 юни	Видин	Комплекс за социални услуги
1 юли	Русе	Регионален исторически музей
4 юли	Шумен	Хотел „Замъка“

По време на всяко събитие Галина и Дейвид Бисет изнасяха презентации от името на "Еквилибриум", но имаше и значителна доза импровизация. Това се налагаше отчасти поради естеството на мястото на провеждане, но най-вече поради състава на публиката. Например, на събитието в Шумен присъстваха както високопоставени представители на общински и регионални органи, така и значителен брой деца. По време на софийското събитие младежи със специални потребности споделиха времето и опита си с хора от известни неправителствени организации и национални институции – АСП, АКСУ.

На всяко събитие партньорските организации, представени в конкретните населени места, споделяха своя опит от проекта, както и редица участници в сесиите за разказване на истории – групови и индивидуални. Сред разказвачите бяха майки, младежи, напуснали домовете за деца, младежи, чиито специални нужди са ги довели до контакт със службите за закрила на детето/социалните служби, и млади представители на ромската общност в Шумен и Садово.

Презентациите на екипа на „Еквилибриум“ обхващаха

1. Силата на разказването на истории: въздействието му върху тези, които споделят личните си истории, и тези, които са ги наставлявали (предимно Дейвид)
2. Методът за анализ на историите с помощта на компютърен инструмент, разработен и тестван по време на проекта (предимно Галина)

Стремяхме се да наблегнем на следното:

1. Аспектът на проекта, свързан със събирането на информация, който даде информация за социалните/културните феномени и тяхното въздействие върху уязвимите семейства

"Реакцията (в рамките на обществото*) е многоизмерна и винаги зависи от конкретната ситуация и време. Животът, който хората водят, не следва систематична структура. Животите се сгъват, започват, прекъсват се, формират се отново; растежът е рекурсивен. Не е вярно да се предполага, че изграждането на по-добро бъдеще може да бъде организирано като, да речем, изграждането на фабрика..."

(Д.К. Тейлър, К.Е. Тейлър, "Справедлива и трайна промяна: Когато общностите притежават своето бъдеще", 2002 г., John Hopkins University Press)

Искахме да намерим средство за анализ на историите, което да е достатъчно просто, за да е удобно за ползване, но да намалява до минимум естествената човешка склонност да се правят изводи въз основа на (професионалния) опит на тези, които използват историите като източник на информация за семействата и общностите.

Избрахме метрика, основана на утвърждаването/нарушаването на социалния капитал, въз основа на факта, че недостатъците на България по отношение на "силата на личните и социалните взаимоотношения, институционалното доверие, социалните норми и гражданското участие" са силно изразени (вж.: <https://www.prosperity.com/globe/bulgaria>)

Освен това тази основа на анализ се фокусира върху събитията и взаимодействията, описани в историята, и не предполага опит за анализ на емоционалното/психологическото въздействие върху разказвача. Нашето намерение беше да потърсим появяващи се теми и модели и да изпробваме инструмент, който може да бъде приложен към голям брой истории и да разкрие въздействието на времето върху общността. Как разказвачът е бил накаран да се чувства при описаните обстоятелства, е най-добре да се предаде директно в контекста на самозастъпничество или активността на общността.

Инструментът е разработен с очакването, че значимите теми ще бъдат идентифицирани главно въз основа на натрупването на много сходни истории, отнасящи се до една или повече области от живота на разказвачите, определени, както следва:

1. Семейна подкрепа	4. Социална подкрепа	7. Заетост, икономика на домакинството
2. Образование	5. Социални услуги	8. Транспорт и мобилност
3. Здраве	6. Жилище, условия на живот	9. Отдых и свободно време

Макар че може да има потенциал това да се случи за дълъг период от време, в който са натрупани стотици истории, в контекста на проекта това не се случи.

Защо не?

Вероятно поради

- Широкото разнообразие сред различните групи разказвачи

- Липса на "критична маса" в рамките на всяко едно географско място или категория участници

Тези фактори допринесоха за възможността за случайно разпределение на историите в нашата рамка.

Видяхме обаче широко разпространеното и многостранно въздействие на два социални/културни фактора:

1. Културен шовинизъм и желание да се прикрие "гнилата ябълка в бурето".

Нуждаещите се развалят картината и могат да бъдат обвинявани за това.

2. Правила и разпоредби, създадени заради самите правила и разпоредби.

Нуждаещите се често срещат трудности при спазването им. Трудно е да прескачаш обръчите на бюрокрацията с товара си от проблеми. Много малко отстъпки обаче се правят за намалените възможности и социалната уязвимост.

Нашите групови наставници разкриха, че инструментът е лесен за използване, а нашите анализатори на истории - Лора и Дейвид - намериха данните за лесни за работа.

Освен това, без да се стига до твърде голямо ниво на умозаклучения или "творческо тълкуване" на резюметата на историите, данните все пак разкриха определени социални/културни явления, които бяха широко разпространени – т.е. се усещаха в множество ситуации и засягаха всички възрастови групи (макар и по различен начин).

2. Трансформираният ефект на разказването на истории

Обяснихме "ефекта на снежната топка", при който една лична история може да предизвика вълна от истории в отговор. Всички разкази са за "мен", но, в своята съвкупност, те са за "нас". Наистина с течение на времето забелязахме трансформация в използвания език и начина, по който разказвачите представяха себе си. Това беше видно по време на публичните събития. Всичко се отнасяше до „нас“. Както Дейвид обясни на по-младите слушатели, група, съдържаща смел лъв, умна маймуна и очарователна котка, е екип, който може да направи чудеса. (Трябваше да сте там.)

Нашите наставници (привлечени от света на социалните услуги) описаха въздействието на опита си от проекта върху професионалните си нагласи и резултати. Той е

провокирал размисъл, който се е утвърдил в ангажимент да запазят място за разказване на истории в работата си с клиентите.

В тази връзка споменахме сигнала от правителството, че иска да подобри извличането и записването на обратна връзка от клиентите на социални услуги, което предполага потенциал за развитие на формална рамка, благоприятна за разказване на истории поне като средство за събиране на информация.

Въпреки това сме наясно, че каквито и механизми да се използват за осигуряване на чувство за безопасност и сигурност в една такава формална рамка, за да се насърчи разказването на истории от страна на клиентите на социални услуги и да се запази целостта на техните истории, самозастъпничеството и предоставянето на обратна връзка са два напълно различни процеса. Вие предоставяте обратна връзка за нещо конкретно, чиито граници са определени. Дори казусите често се използват, за да бъдат представителни за нещо. Появата на семейни или социални проблеми от личните истории се определя от други фактори, представляващи многоизмерността, за която говори г-н Тейлър.

Въпреки това използването на компютърния инструмент, разработен от „Еквилибиум“ би могло да разкрие нещо за тази многоизмерност и за променящия се облик на общността, в която услугите и институциите работят.

Нашият призив вече предизвика положителен отговор от страна на публичните органи. Например, партньорите в Шумен получиха редица запитвания и искания от общински и областни власти, които сигнализират за задълбочен интерес.

ОСНОВНИ МОМЕНТИ И МИСЛИ ЗА БЪДЕЩЕТО

Наблюдение: Във всяко населено място виждаме появата на потенциални лидери (смелите лъвове от сценката на Давид с шуменските деца). Освен това видяхме потенциал за създаване на точки на фокус - самопредставяне сред младежите (включително напускащите домовете за деца, лишени от родителски грижи); капацитет на ромските общности да увеличат приноса си към текущия разказ по въпроси, които са чувствителни от гледна точка на тяхната култура и позиция спрямо мнозинството; взаимна подкрепа и самопредставяне в родителските групи.

Изискване: Това насърчава „Еквилибриум“ и партньорските организации да поддържат работата ни в посока подпомагане изграждането на стабилни платформи за активизъм в различните населени места

Наблюдение: Във всяко населено място професионалистите и представителите на държавните агенции регистрираха положителна реакция и това беше особено очевидно в Шумен.

Изискване: Необходимо е да проучим потенциала за оформяне на местен подход за подкрепа на семействата с тяхното активно участие в избрани райони и използването на този подход като демонстрационен модел за други райони/ заинтересовани страни на национално ниво.